Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 131. szám. Csütörtök, november 2.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

TÜKÖRCSEREPEK.

Ütik a taliánokat. Az öles, száraz, sötét arcu arabus hátul, a kicsi, vézna, fiatalon elaggott, csak a csillogó fekete szemeiben szép talián elöl. Mindakettőnek határtalan bugyogóját lengeti az őszi zefir. De a taliáné porzik. Veszekedettül porzik. Ugy kell neki. A ripők rabolni ment. Azt hitte, hogy az arabusok nagy betegek, gyógyithatlan betegek, öregek is, trotlik is, hát könnyü lesz velük elbánni. Nincs Európában józan eszü ember, aki ezt a pimasz eljárást ne boszankodva nézte volna. Ha fehérvári csirkefogó vállalkozott volna ilyen hallatlan szemtelenségre, rég a városházi csöndesben ülne. Az európai hatalmak koncertje azonban elhallgatott és néhán csak azon spekulált, hogy a végeladáson kinél lehet többet nyerni, olcsóbb szerrel osztozkodni. Most aztán ütik a taliánokat. Ugy kell nekik. Hogy is modta az egyszeri tót diák:

Róka komanagy chetnám, egyszer a lyukba bebujta
Dombos az oldala lett, nem lehet ám gyere ki.

*

Hanem azért török szultánnak se volna jó lenni. Két héttel ezelőtt még az arabusok bő bugyogója porzott. A tömeg hullámzott a konstantinápolyi palota előtt, a szemei villogtak, a handzsárok a bő bugyogóban szintén készülődtek.

— Le a szultánnal! Mondjon le! Éljen Abdul Hamid!

Most, hogy a taliánok kiabálják a jaj de fáj-t, most a tömeg hullámzik, éljenez, rivalg, az egekig szeretné emelni a fölséges szultánt, akinek áldásos uralkodását Allah a taliánok hátán veri ki.

Ujságirónak itthon se jó lenni. De Olaszországba még kevésbbé kellemes mesterség ez. Az egyik talián lap — pláne cucilista — meg merte irni, hogy a taliánok nem győzelmi babérokon alusznak. Bevertek a szerkesztőség ablakait, elégették az ujságpéldányokat, a szerkesztőnek pedig csak az az egyetlen körülmény volt a szerencséje, hogy jobban tudott futni mint afrikai elvtársai, mert különben palacsintává lapitották volna a hazaáruló koponyáját. (Egy kicsit nem ártott volna neki, már csak azért sem, mert cucilista.)

Csak arra vagyunk most már kiváncsiak, hogy mit csinálnak a törökök, ha ezután véletlenül az olasz hadsereg győz — vagy a taliánok, ha a vereség hirei csakugyan igazak?

*

Mózsi bácsi mesélt. Mult vasárnap és hétfőn egy nagy mesemondó járt városunkban. Mesélt gyerekeknek, felnőtteknek, nem Argirus királyfiról, nem Tündér Ilonáról, hanem a ma már — sajnos — egyedül Tündérországban lakó *szeretetről.* Igaza volt *Gaál* Mózesnek: mese volt biz az ő három gyönyörü beszédje, mellyel a gyerekeket elmulattatta, a tanitókat elragadta, a szülőket megríkatta. Pedig be szép lenne az élet, az iskola, az emberiség, ha az a három beszéd nem mese, ha Gaál Mózes nem mesemondó volna s a szeretet itt laknék közöttünk! De sajnos úgy vagyunk: a teknikai haladás elkábitott bennünket s egyben kiszáritotta a lelkünket, melynek nem aeroplán kell, hanem felemelő érzések, boldogság és nem gépzakatolás; a XX. század törtető embere világrészeket hozott közel egymáshoz, de a lelkünket, melynek nem aeroplán kell, hanem felemelő érzések, boldogság és nem gépzakatolás; a XX. század törtető embere világrészeket hozott közel egymáshoz, de az embereket szétválasztotta; gyujtott sok világosságot, de elrabolta a sziv melegét. Nem tehetek róla, de valahányszor a modern haladást hirdető könyvek cimlapjára pingált fáklyás embert nézem, nem az emberi szellem nagyságát hirdetni akaró fáklyán akad meg a szemem, hanem azon az elvadult, durva emberarcon, mely szó nélkül is hangosan hirdeti, hogy *a gazdájának nincsen szive.*

*

Egy ujabb adat a liberális lapok természetrajzához. Az Országos Tanáregyesület kebelében s Barkóczy báró ellen tudvalevőleg országos heccek folynak immár évek óta. Aki a magyar szabadkőmüves és liberális lapokat figyelemmel és kritikával olvasta, érdekes megfigyeléseket tehet ebből az alkalomból. Az Est, a Pesti Hirlap, a Világ, a Népszava, a Pesti Napló és társaik hónapokon, sőt éveken át dolgozták a közvéleményt, irtak a tanárok sérelmeiről, támadták Barkóczy bárót. Két hét előtt különösen hangos volt a szabadkőmüves berek a harci kiáltásoktól. Egy hét óta aztán mély csend honol az előbb még nagyhangu táborban, a magyar sajtó mintha megkukult volna. S igazuk van; miért is venne a ma-

Egy misszionárius négy szerecsen királynál.

— *A „Fejérmegyei Napló" tárcája* —

Bizonyosan érdekel minden jóravaló keresztény lelket hallani, miképen fog hozzá egy kath. hithirdető a pogány szerecsenek téritéséhez. Máskor is volt már erről szó, azért mégis uj dolgot fog megtudni, aki elolvassa, amit egy hithirdető ir Afrika keleti partjáról.

Ha alább királyokról lészen szó, nem kell olyan királyokra gondolni, minők Európában vannak, mert akad Afrikában olyan király is, akinek csak egy faluja van. Azt is jegyezze meg az olvasó, hogy a szerecsenek is különféle nyelvet beszélnek, más és más népeket képeznek.

Halljuk tehát, mit ir az a derék hithirdető.

Négy kis királyságból áll a bazumbva nép, amelynél most apostoli körúton vagyok. Azon reményben, hogy a részletek talán másokat s érdekelni fognak, elmondok itt egyetmást utazásomról.

Május 7-én hajnalban ültünk fel jámbor barmainkra Miksa fráterrel. A missióról hat néger ifju volt fegyveres kiséretünk. Ilyesmire feltétlenül szüksége van minden karavánnak, ha át akar hatolni erdőinken, melyekben vadállatok s olykor rablók is garázdálkodnak. Vezérünk Leo, a szerecsen orvos; lépésben haladunk trombitaszó mellett. Velünk jön néhány régibb hitoktató is, hogy tanitani segitsenek. Vigan vagyunk mindnyájan. A távolságot, mely közöttünk és Utambala között van, megfutjuk csa'hamar, s előttünk áll Igali, az ország királyainak ős székvárosa.

Utambala, a bazumbva királyságok egyike, gyakran volt véres háboruknak szintere. A királynak atyja és nagyatyja a rettegett hangoni törzs fegyverei által vesztek el. A mostani király, Kutatva, szintén erre a sorsra jutott volna, ha az ország nagyjai meg nem mentik a királyi törzs végső sarját. A váratlan támadás alatt sietve elrejtették s átvitték Uzubi földjére. Itt növekedett fel a bakanga törzs hathatós védelme alatt s itt várta be a zavaros napok elmultát.

Végre megnyilt előtte hazafelé az ut; de nem volt bátorsága abban a városban telepedni le, mely annyi szerencsétlenségnek volt a helye. Királyi székét tehát más városba, az előbbitől két órai távolságba tette át. Az uj főváros neve: Buhajé. A szegény király azonban itt sem találta meg a békét, amely után annyira sovárgott. Igazán nem lehet megindulás nélhül hallani, amikor a nótázó király elmondja vagy eléneki, a maga viszontagságait. A harcba belefáradva a kuruzslókhoz fordult tanácsért, akik aztán az elhalt ősök megengesztelésére számos juh- és ökröáldozatot ajánlottak neki. A népnek óhajtására régi székhelyére szándékozik visszatérni; ott akartuk meglepni mi is, mert éppen oda ment látogatóba. De amint hirét vette értekezésünknek, azonnal visszatért uj székvárosába, hogy bennünket méltóan fogadhasson.

Itt vagyunk! Harsog a trombita, fegyveres kiséretünk komoly lépésben halad előre: a nép barátságosan siet elénk. Maga Kututva is amennyire kora és termetének tekinytélyes volta megengedik, utat tör alattvalóinak csoportján és üdvözlésünkre siet. „Ah! itt vagy, szólt hozzám erős kézszoritással; mennyire örvendek, hogy meglátogatsz." Aztán megindul a jó öreg előttünk és vezet palotájába. A fogadásra készen volt minden. Nekem jut a szerencse, hogy ő felsége trónján foglaljak helyet, egy magas és széles tábori széken, melyet a királyi jelek diszitenek. Miksa fráter jobbomon az első miniszter székén ül; a király csupa szerénységből bal oldalamon foglal helyet. Ime milyen nagy emberré lettem egészen váratlanul. Össze is kell szednem magamat, hogy komoly maradjak és csorbát ne üssek méltóságomon. De ime, a rabszolgák már

Sövegjártó János hazai és rumburgi vászon-áruháza barátok épülete, AZELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

00000626

gyar (?) sajtó s ennek révén a magyar közönség tudomást arról, hogy az Országos Tanáregylet szabadkőműves törtetői önmagukat ütötték fejbe katholikus ellenes választmányi határozataikkal? Hogy egy hét alatt a katholikus pap és világi tanárok százai hagyták ott azt az egyesületet, melynek csárdájában szabadkőmives legények duhajkodnak? Minek irnák meg, hogy a pannonhalmi főapáton kivül ujabban Takács Menyhért, a jászói premontreiek prépostja, Mázy Engelbert kassai főigazgató, a katholikus Tanáregyesület elnöke is megköszönték a szabadkőmüves barátságot? Minek, ugyan minek? Még utóbb a magyar katholikus intelligencia is értesülve arról, hogy megmozdut a katholikus magyar ököl s akkorát ütött, hogy belekábult egy harmadfélezer tagot számláló hatalmas intelligens testület!

*

A kétféle mérték. Mindenszentek napján — mint minden más katholikus ünnepen (a „sátorosokat" kivéve) — serényen folyt a munka a hivatalokban. Megkérdeztünk egy katholikus állami tisztviselőt, hogy igy megy-e ez a zsidó ünnepeken is. Igen, hangzott a válasz, csakhogy, ha zsidó ünnepen egy zsidó tisztviselő nem tartja meg a hivatalos óráit, a hivatali főnök ezt egyszerüen tudomásul veszi azzal, hogy egy zsidó csak nem dolgozhatik az ő ünnepén! Hogy mit szólnának a főnök urak ahhoz, ha a katholikus tisztviselők a katholikus ünnepeken ugyanazt csinálnak, azt könnyü elképzelni. Ilyen kétféle a mérték ebben az agyon „klerikalizált" országban. — Furcsa is ez a magyar állam. Főjövedelmi forrása az alkoholizmus, ezért nem szabad nálunk a korcsmákat vasárnap bezáratni s mivel a munkaerő is drága, ezért kell a keresztény tisztviselőknek ünnepnapokon is a hivatalban görnyedni. Magas szempontok, széles látókör, az igaz. csak az a csodálatos, hogy ennek az elsőrendü gazdálkodási szellemnek dacára is a mi hazánk a legkoldusabb országok egyike ebben a vén kopott Európában.

UJDONSÁGOK.

— **Előléptetések a honvédségnél.** A helybeli honvédtisztikarban a mult számunkban már közlötteken kivül még a következő előléptetések történtek: Dormándy Henrik vezérkari őrnagy vezérkari alezredessé, Bartha Aladár főhadnagy századossá, Jeszenszky Lajos hadnagy főhadnaggyá léptek elő.

— **A XI. katholikus naggyülés.** Az 1911 november 12—14-ig Budapesten tartandó XI. katholikus naggyülés elnöki megnyitóját *Majláth* György gróf belső titkos tanácsos fogja mondani. Az egyes szakosztályok elnökségét az Országos Katholikus Szövetség felkérésére a következők: I. Hitbuzgalmi és karitativ szakosztály: *Balás* Lajos rozsnyói püspök és *Zsembery* István dr. a szövetség ügyvivő elnöke. II. Közmüvelődési szakosztály: *Várady* L. Árpád dr. győri püspök és Concha Győző dr. udv tanácsos, egyetemi tanár. III. Szociális szakosztály: Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök és Zsilinszky János dr. a szövetség alelnöke.

— **Sulyos beteg.** Mint értesülünk Roediger Gyula az ujonnan kinevezett székesfehérvári pénzügyigazgató sulyos betegen fekszik Békés-Gyulán. E betegsége akadályozza meg abban, hogy hivatalát elfogjalja.

— **Szent Imre ünnep.** A ciszterci rend székesfehérvári főgimnáziuma 1911. november 4-én (szombaton) az intézet disztermében Szent Imre herceg vallásos és hazafias erényeinek tiszteletére iskolai ünnepet rendez a következő műsorral:

1. Beliczay: *Nemzeti himnusz.* Előadja az ifj. énekkar.
2. *Szent Imre napján.* Költemény. Erre az alkalomra irta Virág Ferenc pécsi papnevelőintézeti lelkiigazgató. Szavalja: Szakolczay Béla VI. o. t.
3. Grieg: *Peer Gynt Suite I. Ase halála.* Előadja az ifj. zenekar.
4. *Emlékezés szent Imréről.* Költemény. Erre az alkalomra irta Tóth József dr., szombathelyi apát-kanonok. Szavalja: Liebhardt Gyula I. o. t.
5. Szepessy-Demény: *Szent Imre sirja.* Melodráma karénekbetéttel, zongora- (Haader Sándor VII. és T. Nagy József VI. o. t.) és harmónium- (Hüber Andor V. o. t.) kisérettel. Szavalja: Polcer Lajos VII. o. t.
6. *Ünnepi beszéd.* Mondja: Bölcskey Ödön ciszt. r. fg. tanár.
7. Kreuzer: *Esti ima.* Előadja az ifj. énekkar.

Az ünnepély pontosan d. u. 5 órakor kezdődik. Belépőjegyek: Ülőhely 1 korona, állóhely 50 fillér, Knazovitzky Béla Nádor utcai üzletében válthatók. A tiszta jövedelmet a Mária-kongregáció javára forditják.

— **Vadászverseny.** A helybeli lovasdandár iskola tisztikara folyó hó 5-én vadászversenyt rendez. Meet d. e. 10 óra 30 perckor a lovassági laktanya előtt.

— **A Múzeum-egylet választmányi ülése.** E kulturegyesületünk fokozott tevékenységéről tesz tanuságot mult hó 30-án tartott választmányi ülése. Saára Gyula dr. polgármesternek köszönetet szavazott. A muzeumi igazgató szeptember és október hónapokban régészeti kutatásokat végzett Csóron, Inotán, Alcsut vidékén és Pátkán, ahonnan számos tárggyal gyarapodott a múzeum. Székesfehérvárott a vizvezetéki munkálatokat és az építkezéseket kisérte figyelemmel, ahol régi várfalmaradványokra akadtak. A jövőre vonatkozólag az ülés külön bizottságot küldött ki a régi bástya kikutatására és megrajzolására, továbbá elhatározta, hogy Szt. István bazilikájának helyét a bazilika alaprajzát feltüntető táblával fogja megjelölni. Az egyesület eddigi működéséről, a jövő év elején évkönyvet ad ki. A múzeumot adományaikkal gyarapitották: Koronczay József oszloprészlet, török származásu apróbb tárgyak, amelyek házépitésnél kerültek napvilágra. Az oszloprészlet a bazilikának második vagy harmadik átépitéséből való. Kapitány Gyulától római edények, Reé Istvántól a hires székesfehérvári emberek, Lórodi (Eischl) Eduárdnak a szabadságharc és az emigrációkorából való ereklyéi, Vida Páltól régi ezüstgombos diszmente, Farkasdy Dezsőtől négy régi kép és egy Székesfehérvárra vonatkozó térkép, Kálmán Vincétől régi könyvek, Ficsher Sándortól őskori tárgyak, Horváth Józseftől négy darab himes tojás, Szüts Sándortól egy tanulmányfej, Korniss Boldizsárnétól régi ügyvédi oklevél és könyvek, Korniss Károlytól egy régi gyürü, Grosz Bernáttól különböző régiségek, Szabó Lajostól (Alcsut) egy régi zsebóra, Mészáros István, özvegy Kovács Jánosné, Király István, Nyuli József, Koránt István inotai lakosoktól érdekes néprajzi tárgyak. Vásárolt azonkivül az egyesület Inotán régi fabödönből készült méhkaptárokat, szüretelő edényeket, Székesfehérvárott pedig régi ezüstgombokat és szép kidolgozásu csatokat. Az egyesület nov. 11-én felovlasó ülést tart, melyen Szentgáli Károly, a numizmatikai társulat tisztviselője a pénz történetéről fog felolvasni.

---

lábainak elé teszik a korsót a pompás méhsörrel, mi pedig hozzáláttunk derekasan.

Kututva most azon kivánsággal állott elő, hogy játszam valamit neki harmóniumon. Egyszer már néhány hónappal ezelőtt gyönyörködött a hangjában a missión. A hangszert azonban az esőtől való félelmemben nem hoztam magammal. Kárpótlást ezért Leó nyujott, elfujván egy pár nótát a maga trombitáján. Lelkesedve hallgatja mindenki. Az öreg király muzsikus is, nótázó is, bár az évek nagyon a vállaira nehezedtek, mindamellett most is csinos dalokat alkot, melyek ifju korának se váltak volna szégyenére. Ezt az ifjukort szeretné még egyszer visszavarázsolni, és mert azt hiszi, hogy ez nekem nem lehet, orvosságot kér tőlem, hogy annyi évig élhessen még, amennyien eddig már tul esett.

— Ismered a Nagy-Szellemet, mondám neki, csak ő adhatja vissza ifjuságodat; ha neki szolgálsz, ő majd uj életre kelt és szebb és tartósabb királyság birtokába juttat, mint amilyen a mostani.

A király arca felvidult, és hogy megmutassa, hogy a katekizmust nem feledte el, elmondott belőle több szakaszt.

Beszélgetés közben egy csapat gyermek és ifju közeledett felém; képet óhajtott mind.

— Igen ám, de tudjátok-e a katekizmust?

— Tudjuk bizony.

Kérdeztem őket; milyen nagy volt az örömem, midőn a föltett kérdésekre majdnem mindnyájan szabatosan megfeleltek. Meg is adtam nekik, amit kivántak. Ekkor aztán beállott az a kedves jelenet, amely a missionárius szivét annyira megörvendezteti: az eddig hordott varázsszereket nevetve dobták el magoktól.

Azt hittem vége szakad a dolognak. Nem ugy volt, hire ment hogy képeket hoztam magammal; erre a hirre azután még nagyobb csapat fiu rohant meg. Ellenkezni akartam, de hitoktatóm, a ki a katekizmusra tanitotta őket, sürgetett, hogy ezeknek is adjak képeket. A király is beavatkozott a dologba és segitett, a képek szétosztásában. oly nagy volt az öröme, látván alattvalóiban a tanulásra való készséget. Egy jámbor öreg megkésett. „Hát engem az ördöggel hagysz? szólt hozzám. Adj nekem is képet." — Hát micsoda ez itt? kérdeztem, rámutatva a Mizumbva bálványának szentelt holmikra, melyeket ujjain viselt. Azonnal letépte mind s gunyolódva dobta el. Most már nyakába akasztottam a Mária képet.

Ilyen vigasztaló jelenetek láttára szerettem volna meghosszabbitani időzésémet a kedves batambala népnél. De távoznunk kellett, mert estére már Mupangalala, a bangoni törzs királya, várt bennünket. Bucsut vettünk tehát Kututvától, aki a város határáig elkisért, s indultunk Uzenvé felé. Bent a puszta közepén sürü és hosszu fasor bukkan elő, mely sötét zöld szinével egészen elüt az erdő más fáitól. Ez a határszél Utambala és Uzenvé között, melyet a Nikonga folyó alkot. A medre most majdnem teljesen száraz; de az esős évszakban hatalmas folyóvá dagad. A vidék ezen a tájon nagyon szép, s mi szivesen pihennénk itt egy kicsit. Előtte az erdő a maga nagyszerü, de vad szépségben sürü csalitjaival, lombos fáival s a vadállatok buvó helyeivel. Óriási pálmák napernyő gyanánt emelik fel széles koronájuka az erdő zöldei fölött. A nap azonban, melynek sugarai a lombokon átszökve jutnak hozzánk, már nyugvóra hajlik. Sietnünk kell. Sziklacsucsos domb állja utunkat s ezt a hegyet még meg kell kerülnünk, hogy utunknak vége szakadjon.

Hét óra. Az uj hold bizonytalan fényénél folytatjuk utunkat az egyre sürüsödő éjnek árnyai között. A távolból már szemünkbe ötlik a tüz a faluban, melybe igyekszünk; amint közelebb jutunk, lassankint füleink is felfogják a harcosok énekét, akiknek ma vendégei leszünk.

Trombitaszóval adtuk tudtul érkezésünket. Mupangalala elénk sietett és szivesen üdvözölt. Vitt azonnal lakására, ahol az ország nagyjai csakhamar körülvettek. Hogy világosabban lássam a környezőket, elővettem a zsebemből egy fáklyadarabot s meggyujtottam. Nagy volt a hatás. Amig a fáklya égett, folyt a beszélgetés. Minthogy azonban az éj már nagyon előre haladt, Mupangalala előhozatta az ennivalót s elbucsuzott.

Minthogy az esti fogadás nem volt ünnepies, ő felsége másnap már kora hajnalban egybegyüjtötte nagyjait. Nem volt rajta semmi feltünő öltözet; az egyszerü gyolcson kivül csipőkörül semmi más nem különböztette meg alatti valóitól, nem volt fején „udézi" (korona), sem nyakán a kagylófüzér, mint abazumbva királyoknál divatos. Ez harcias nép, megvet minden cicomát, csak a bátorságot és a harci emlékeket becsüli meg. Mupangalala derék szál ember, termete magas és nyulánk, tekintete élénk, magatartása büszke, arca parancsoló, hangja dörgő.

00000627

— **Honvédek esküje.** A folyó év október 1-én bevonult honvédek szerdán reggel tették le az ünnepélyes katonai esküt. Szentmise után Sándy János felsőváros lelkész és Háber János ezredes, ezredparancsnok tartottak lelkesitő beszédet, Isten, király és hazaszeretetre búzditva a honvédeket.

— **Életmentő katonák.** Ma délelőtt, a sóstói homokbánya környékén gyakorlatozó katonák rémes jajgatásra lettek figyelmesek. *Makay* Zsigmond honvédhadnagy és *Pollasek* Károly honvédzászlós a hang irányát követve a homokbányába siettek, ahol egy dazdátlan kétlovas kocsit találtak. Nem messze a kocsitól egy nagy halom homok volt s az alól jött a hang. A tisztek rögtön tisztában voltak a helyzettel s azonnal odavezényelték a honvédokat a homoktömeg elhányására. Gyorsan, katonásan folyt a munka s rövid idő alatt sikerült a homok által élve eltemetett embert a homoktömeg alól kihuzni. A szerencsétlen ember ekkor már eszméletlen állapotban volt, de a két tiszt mesterséges lélegzést alkalmazva eszméletre téritette. Elmondta, hogy Vinkelman Ferenc a neve, homokért jött a bányába s alighogy hozzá fogott a munkához, rászakadt a part. Azután bekötözték a fején levő sebeket s kocsiján hazaszállitották lakására.

— **Vizvezeték.** A vizvezetéki bizottság ma délelőtt ülést tartott, melynek tárgya a Wipler és társa cég munkájáról való tanácskozás és a teendők megbeszélése volt. A bizottság felszólitotta a céget, hogy 15 nap alatt irásban nyujtson erkölcsi és anyagi garanciát arranézve, hogy 1912 őszig az összes munkálatokat rendesen elvégzi; alkalmazzon szakavatott munkavezetőket. Ha pedig ezen felhivásnak nem tesz eleget, elvesaik tőle a munkálatokat. Havranek Antal az ellen emelt kifogást, hogy a benoid részvénytársaság már most lerakta a város utcáin a tavasszal elhelyezendő csöveket, melyek addigra esetleg fertőztöttek lesznek. A bizottság szintén rosszalta a Benoid eljárását.

— **Utazás egy kacsa körül.** Mult számunkban érdeme szerint kibántunk *Az Est* egy hirecskéjével. Valami háttérben lapuló tudósitócska a nevezett lapot alapsan betudósitotta. Nagymérvü fejermegyei kivándorlást emlegetett a jámbor és ezért a papi és főúri birtokokat tette felelőssé. Persze a dológ épen forditva igaz: a kivándorlás kevesebb, mint valaha és csak a téli munkára szoritkozik.

Ma folytatása akadt az ügynek. A Magyar Földhitelintézet Országos Szövetkezet hivatalos átiratban kereste meg a vármegyénk alispánját, hogy a kivándorlás enhitésére akciót inditani óhajt. Van jobb is. Szántó Andor András aláirással levél jött Szitágysomlyóról ugyancsak az alispánhoz. A levéliró elmondja, hogy Szilágymegyében sok és olcsó föld kapható, még csekély tőkével rendelkezők is hozzájuthatnak. Kéri az alispánt, hozza ezt a megyebeliek tudomására, mert ha az oláh vándorol ki, az nem kár, de életkérdés, hogy a *mokány, keményfejű magyarok* itthon maradjanak.

Ime, egy bolond kő mekkora hullámokat vet. Az egész ország megdöbben egy kis kacsán, amit valami kis kócos pikolózás közben soronként 10 fillérrel kiizzadott. És ha van szomoru vonás ebben a vig komédiában az nem az, hogy *Az Est* ilyen tudósitásokat lead, hanem az, hogy van ember magyarországon, aki komolyan veszi.

— **A magyaralmási kolera.** Vasárnapi számunkban megirtuk, hogy Németh István magyaralmási lakos koleragyanus tünetek között meghalt. A budapesti bakteriologial intézet ma reggel küldte le véleményét az alispáni hivatalhoz, mely szerint Németh István nem kolerában halt meg. A halál oka — miként magyaralmási tudósitónk értesit bennünket — *gombamérgezés*. Németh István ugyanis halála előtt való napon mérges gombát evett, még pedig olyat, amelyet a dúvadak irtására elszórt sztrychnines földről szedtek.

— **Tánctanulás.** A Székesfehérvári Ker. Kereskedelmi Alkalmazottak Köre — f. hó 16-án kezdődő és két hónapig tartó — tánckurzust tart, egy elsőrendü tánctanító vezetésével. Melyre jelentkezni a kör tagjainál lehet.

— **Az áruló levél.** Október hó 31-én este a helybeli honvédkerületi biróság Földvári István honvéd, volt villanyszerelőt szökés miatt letartóztatta s holmiját átkutatva, azok közt egy levelet talált. A levél nemcsak segitett, de sokat is mondott. Elárulta hogy a Székesfehérvárott szolgáló Jós Rozália két héttel ezelőtt Budapesten özv. dr. Háry Győzőné Gyöngy-utca 9. sz. alatti lakos előszobájában álló zárt kofferből mintegy 400 korona értékü ruhanemüt lopott el. A rendőrség rövid keresés után a leányt Haltér 10. sz. alatt feltalálta és letartóztatta. Jós Rozália a lopást beismeri azzal, hogy azt nem ő, hanem a kedvese. Földvári István követte el, ő csak segédkezet nyujtott. A ruhanemüeket a lopás elkövetése után Budapesten becsapták a zárogba s a zálogcédulát Földvári István édesanyjának 10 koronáért eladta. A pénzt közösen elköltötték. A rendőrség a cselédleányt letartóztatta s annak cselédkönyvét átvizsgálmán megállapitotta, hogy azJóná s Rozália névre van hamisitva. Erre vonatkozólag Jós Rozália azt állitja, hogy a hamisitást is Földvári István követte el. A tolvaj leányt a rendőrség átkisértette a helybeli kir. ügyészt séghez.

! **Fogak** Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5. sz. a. I. emelet Zirci templommal szemben.) !

— **A lefülelt betörők.** Az október 31-én letartóztatott Imély Géza és Vidra Bblát a rendőrség folyó hó 1-én átadta a budapesti rendőrségnek. A jeles alakokat ma reggel két detektiv üisérte Budapestre, hogy az ott elkövetett lopás miatt kérdőre vonhassák őket.

VITA FORRÁS SÓSKUT VASFÉRGYE

Biztos gyógyszer: **gyomor- és cukorbetegeknek köszvény-, hólyag és vesebetegeknek.**

Félpohár VITA-forrás a gyomorégést azonnal megszünteti.

A vállalat tulajdonosa:

„CONSUM" kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körut 4. Telefon 10—13.

Kapható: Kovács Pál, Pinkás Zsigmond Fiai, Simon György és Szigethy Testvérek cégeknél.

— **Az Élet** legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg; Vasárnapi levél: Kezek zongorán. Vir. — Az élet tükre. Prohászka Ottokár. — A tengeri szörnyeteg H. T. Webstei Worrel. — Diplomaták egymás közt. Box. — Mennyegzős ének. (Költemény.) Sik Sándor. — A papné. (Regény.) Nitsch Árpád. — A hid. Lányi Viktor. — Rainer Maria Rilke. M. Gy. — Mese az Isten kezeiről. R. M. Rilke. — Egy régi kávéházról, amelybe Liszt Ferenc járt. Balla Ignác. — Bsütörtök ur. (Regény.) Chesterton-Hívey. — Kina történelmi napjai. Sötáló. — Könyvek. — Szinház. — Zene. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

— **Sexuális élet és a férfivilág.** Irta Temming Tivadar. Dr. Nékám Lajosnak, a budapesti k. m. tudományegyetemen a bőr és bujakórtan ny. r. tanárának előszavával. Budapest. Kiadja a „Mária Kongregáció." (VIII., Mária-utca 25. sz.) 128 oldal. Ára 60 fillér. Az előszóban ezt olvassuk: „Életünknek alig van része, mellyel annyian foglalkoztak és amelyben oly ellentétes nézetek merültek volna fel, mint a nemi élet kérdésében." Ezen kérdéshez szól könyvünk is és pedig a kérdésnek egyik oldalát, a házas életen kivüli nemi érintkezést tárgyalva. Egészség, észszerüség, emberiesség, lovagiasság, becsület, önérzet, lelkiismeret, vallás, szabadakarat, szóval mindaz, aminek még valami értéke az ember előtt, leadja verdiktjüket. Ezen verdiktnek különös nagy sulyt ad a bonni egyetemi klinikák lelkipásztorának tapasztalata és dr. Nékám Lajos hires orvostanárunknak szaktudása. A könyv értékét illetőleg csak annyit mondunk, hogy az óriási könyvtermelés mai korszakában is tüneményszerü jelenség. Nagyon kérjük a tanár urakat, nevezetesen a hittanár urakat, a főiskolai hallgatókat, méltassák szives figyelmükre ezen könyvet, mely amel-

---

Csodálom őt egyszerü viselkedésében is. Ott guggol a gyékényen. Jobbján testvére ül, aki nem rég jött vissza a tengerpartról ahová elefántcsontot szállitott. Baloldalán Nuba foglalt helyet, a katonai főnök; majd mindent ez intéz. Nyakán függ a shirungu vagyis a kerákalaku kagylóhéj. Ez a jutalma a vitézeknek, akiket bátorságuk vezéri méltóságra emelt. Körülötte sorakozott a többi kapitány és számos katona, többen közülök összeszabdalt testtel, mert hiszen részt vettek ők minden ütközetben, amióta Mutambariké vezérökkel a Zambézi partjait elhagyták egészen addig, a mikor németek ágyuja hatalmukat Upéra földjén megtörte. Hanem elég lesz ebből ennyi, nem akarok én itt történetet inni eme hősökről, jobban mondva rablókról.

Mupangala néhány darab juhot ajándékoz azután befordult királyi palotájába. Én is előveszem az ajándék szövetet s megyek, hogy átadjam. Minthogy az illendőség ilyenkor üdvözlő beszédet szab elé, nem tértem el a szokástól, „Mupangala, szóltam egész ünnepélyes hangon, tudom hogy nagy vitéz vagy: messze terjed hatalmadnak hire. Sokat hallottam vállalataid, csataid, és viaskodásaidról. De sehol se hallottam a te és vitézeid nevét emliteni csak irtózattal. Hősök vagytok, Libvelero (Isten) azonban nem engedi, hogy háboruidat folytasd.

Küldött ellenetek hatalmasabbat, mint ti vagytok. Ismered őket; a németek azok, akik azért jöttek, hogy a testvérgyikos háborunak vége szakadjon. Hallhattál azonban más fehérekről is, akik a szó hatalmával terjesztik a békét. Azt a nagy Szellemet hirdetik ők, aki szivedbe oltotta a bátorságot, hogy a többieknél kiválóbb légy. Látni kivántad őket; eljöttek, itt vannak. Végeztem."

Mupangala igy felelt: „Igen, terjed a béke mindenfelé; a fehérek azok, akik ránk kényszeritik. Legyőztek engem, a győzhetetlent, és én megadtam magam. De a többi népekkel, akik most gunyolódnak, folytatom a harcot. Csak a a fehérek ne gátolják meg, hogy egy utolsó szót váltsunk egymás között. A főnökök akik most megvetéssel gondolnak rám, megérzik csakhamar, mirevalók a mi lándzsáink és fütykösein. Talán elfeledték már, ki az a Mapangala, a királyok megölője, Urundi, Uha és Uzumbva legyőzője? Maga Libvelero (Isten) mondá az általa alkotott népek közül az egyiknek, hogy müvelje a földet, a másiknak, hogy kereskedest üzzön; a többieknek meg a pajzsot és lándzsát adott kezébe. Az utóbbiak vagyunk mi, és azért, ha csak a fehérek ketté nem törik lándzsáinkat, nem hagyjuk megrozsdásodni. Nekünk harc kell. Ez a mi kereskedésünk, gazdaságunknak ez a forrása. Óh fehérek, nagy hibát követtetek el, mikor ránk erőszakoltátok a földmivelést, mint közönséges rabszolgákra. De hát legyőztetek, s mi megadtuk magunkat. — Te csak tanitsd a gyermekeket s az ifju nemzedéket. Nekem azonban és öreg bajtársaimnak a háboru kell. Mondám."

Ime a leláncolt orditó oroszlán. Sarokban hever a pajzs, a lándzsa, buhiri (bunkós bot); de szivökben él a remény, hogy csakhamar kezökbe vehetik ismét, és akkor megujul a harc kegyetlenebbül, mint valaha.

(Folyt köv.)

—

00000628

lett, hogy felvilágositást nyujt, igen kellemes olvasmány is. A kiállitása szép — az elismert Stephaneum nyomdából került ki — ára 60 fillér, valóban meségsen olcsó. Legjobb a kiadónál megrendelni, azért közöltük lakcimét is.

— **Az ügyvédképezés rejormja.** Az ügyvédi szervezetmódositó törvényjavaslot a képviselőház előtt fekszik. Ebből most már pár hét alatt kétségtelenül törvény lesz, amely az ügyvédi gyakorlatot két evvel meghosszabbitja, — a jelölti gyakorlat megkezdését a tételes szigorlat letétélétől (ill. a doktnratus megszerzésétől) engedi csak meg. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem mindazon jelültek, akiknek jogi vizsgájuk (szigorlat, ügyvédi) van hátra exisztnnciájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátralevő vizsgáikat letegyék. Kiszámithatatlanul sulyos hátrányok fenyegetik a késlekedőt — Eltekintve az időveszteségtől a reform már is gyökeres rendszerváltozást jelent.

Az *uj rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtiszerezödését és eddig nem ismert szigoruságot és precizitást hoz majd magával.* E tendencika különben már is érezhető, mert a censorzk lépten nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakaritó gyors és biztos módját „A jogi vizsgák letétele" c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leirva. Dijmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3.

Faégető és festö-készletek és faégetésre alkalmas tárgyak nagy választékban kaphatók, Klökner Péter udvari könyvkereskedőnél Székesfehérváron.

Piaci árak.

Buza	22·60—22·80	K.
Árpa	17·40—17·60	„
Rozs	19·00—19·20	„
Zab	17·40—17·60	„
Kukorica uj morzsolt	16·00—	„
Széna kötött	8·60— 8·80	„
Széna kötetlen	7·40— 7.60	„
Szalma zsupp	6·00—	„
„ kötött takarmány	5·40— 5·20	„
„ alom	3·60—3·40	„
Burgonya	8·80—	
Tüzifa kemény	11·00—	„
„ puha	9 00—	„
Szén	3.60—	„
Zsir	1·80—	

Szives figyelembe!

A kath. háziasszonyok csonka-utcai cselédotthonnak vezetősége jelenti, hogy

1. elfogad közvetitésre cselédeket, miért is kéri őket, hogy keressék fel az otthont és a szülőket is kéri, hogy elszegődni akaró leányaikat küldjék oda.
2. Az urnők részére a cselédközvetités hivatalos órája nyáron d. u. 3—5-ig, télen 2—4-ig.
3. Levélbeli megkereséshez okvetlenül válaszbélyge csatolandó.

Pályázati hirdetés ösztöndijra.

A székesfehérvári káptalan az adományozási jogához tartozó Reseta János-féle egyik megüresedett 210 koronás s 1911. október 4-től esedékes ösztöndijra pályázatot hirdet. Az ösztöndij 1911. okt. 4-től számitva 105 koronás utólagos félévi részletekben a székesfehérvári káptalan kegyesalapitványi pénztáránál folyósittatik.

Pályázhatnak székesfehérvári vagy fejérmegyei születésü róm. kath. vallásu olyszegény sorsu tanulók, kik a magyar nyelv teljes birását, jeles tehetséget és jámbor erkölcsi viseletüket az utolsó iskolai évről szóló iskolai bizonyitvánnyal igazolják. Az alapitó rokanai elsőbbséggel birnak.

A pályázók keresztlevéllel és nyilvános iskola bizonyitvánnyal kellőképen felszerelt folyamodványaikat f. hó 30-ikáig a székesfehérvári káptalanhoz cimezve nálam nyujtsák be.

Az ösztöndijra kinevezendő, ha tanulmányai kellő végzését minden tanév végén iskolai bizonyitványal igazolja, az ösztöndij élvezetében egyetemi tanulmányai végeztéig megmaradhat.

Székesfehérvár, 1911 november 1-én.

Károly János,
nagyprépost.

NŐI DIVAT SZALON!

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgy közönség becses figyelmét **női divat szalonomra** felhivni, hol a Le Grand Chie műszabászati akadémia módszerével a legelegánsabb *angol* és *francia ruhák* készülnek. *Angol costümök* a legegyszerübbtől a legkomplikáltabbig, *szinházi* és *utcai köpenyek* mindennemü *sport ruhák* u. m. *vadász, lovagló costümök* stb. továbbá *báli* és *utcai francia toellettek, priuces* és *reform ruhák* mindenféle *blousok*, ugyszintén *pon, gyolák* legegyszerübbtől a legdiszesebbig a legkényesebb izlést is kielégitve készülnek.

N. b. pártfogásá kéri

VARGA ISTVÁN,

női divat szalon. (Jókai-u. 20.)

ZILZER MANÓ

férfi-, fiu- és gyermekruha raktára

Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.

Állandóan nagy raktáron mindenféle

férfi-, fiu- és gyermekruhák

ugyszintén

papi öltönyök,

Ferenc József-kabát,

köpenyek (havelok)

bőrkabátok, utazóbundák, raglán-felöltők, kabátok.

A szerelem utja a gyomron visz át azért süssetek és főzzetek kizárólag Ceres ételzsirral.

Legfinomabb teavaj készitése: Sárga, simulékony „Ceres" ételzsir („Ceres"kockák) és fehér („Ceres"-táblák (egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevités nélkül megolvasztandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej ($\frac{3}{4}$ kg. „Ceres"-hez $\frac{1}{8}$ liter tejfel) minek-utána az egész jól megkavarandó, mialatt a tálat avagy a lábost gyorsabb kihülés végett hideg vizbe állitjuk mindaddig, mig a zsir megfagy. A tej viztartalma igy teljesen kiválik, mig a „Ceres" zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli e keverék jóságát. **Az ezen utasitas alapján előállitott teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.**

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00000629